

meget unge Alder søge at drage Fordeel af disses smaa Arbeidskræfter, ligegyldige for Misbruget af disse og selv Tabet i Børnenes legemlige og aandelige Udvikling, kan neppe forebyggges uden ved at forøge Skoletiden og Undervisningen og ved et stærkt Tilhyn med Børnenes Skolegang samt ved en Skærpselse af Lovgivningens om Voksenes og unges Mennekers Arbejde i Fabriker og paa Arbejdssteder, der ere eller kunne medregnes det Offentliges Tilhyn. I denne Henseende kunde der vistnok være Hvil til at indbringe alle Arbejdssteder under Tilhynet, hvor unge Menneker under 18 Aar, uden at være antagne som Lærlinge, anvendes som Medhjælper, og dette vilde atter bidrage til, at hint løse Arbejdsforhold, under hvilket ingen Betryggelse haves for den unge Arbejders sagmaslige Uddannelse, i mange Tilfælde vilde blive afløst af det fastere Lærlinge-forhold. — Da det Væsentlige ved dette i Modsætning til Arbejdsforholdet, som antages, er Lærlingenes sagmaslige Uddannelse, er det en Selsølg, at Metten til Antagelse af Lærlinge maa betinges af, at den Bestjæftigelse, ved hvilken Lærlingen antages til Medhjælp, i og for sig er istand til at yde Lærlingen en for hans senere Viderhverv tilstrækkelig frugtbart Kundskab og Færdighed. Men ved den store Arbejdsdeling, der nu finder Sted i den industrielle Virksomhed, ere mange Arbejder bleve af en saa speciel Bestaffenhed, at selv den største Færdighed i dette Enkelte ikke ubetviler en fuldstændig Ukyndighed i den hele paagjældende sagmaslige Virksomhed. Naar f. Ex. en Optikus lader ved enkelte faste Arbejdere foretage Afslibning af Glasene paa Brillen, for at disse kunne indsættes i Gaffene paa Brillens Indfatningen, vilde en Lærling, som i flere Aar alene var Medhjælper ved denne Mandslibning, ikke have opnaaet nogenomhelst Kundskab i Faget, eller naar de Arbejdere, som ere bestjæftigede for en Bøfsemager med at dreie Pistener, eller med at gjøre Smaastruer af en vis Størrelse, dertil vilde antage Lærlinge eller Medhjælper, vilde den Kundskab, som Lærlingen derigjennem erholdt til Bøfsemageriet, være af en saa ubetydelig og for hans Fremtid saa lidet nyttig Bestaffenhed, at det vilde være Uret mod Lærlingens hele Fremtid. Det tør derfor vistnok anses nødvendigt, at de Arbejdere, der saaledes alene bestjæftige sig med en ganske særlig, mindre Del af det, der er Gjenstand for et Haandværksfag eller en industriel Virksomhed, nægtes Afgang til at antage Lærlinge, og om det end kan være noget vanskeligt at drage nogen bestemt Grænse mellem de Arbejdsvirksomheder, i hvilke dette kan være til Lærlingens Gavn i Fremtiden, at han oplæres, og de, med Hensyn til hvilke dette ikke er Tilfældet, tør det dog forventes, at Dyrighederne under deres Tilhyn med Lærlingekontrakterne eller ved disses Paategning vilde ved Forhandling med Lærlingens Forældre og Børgere kunne bidrage til, at det Rette findes, og søge en saadan Bestemmelse anvendt med Liberalitet og Skjønsomhed. — Meget ønskeligt vilde det være, om der af dygtige Haandværksmestre, der sidde i en tilstrækkelig stor Bedrift, oprettedes Haandværkskoler, hvor Lærlingerne under en kyndig og stadig Vejledning oplæres i alle vedkommende Haandværks Grenene. Man har herved nærmest tænkt sig en Ordning omtrent som den, der finder Sted paa Vørdrene S. og N. Jensen's Snekkerværksted her i Kjøbenhavn.

Ligeledes følger det af Forholdets Natur, at det bør være en Betingelse for at kunne antage Lærlinge med Ophold i Mesterens Hus, at hans personlige Forhold ere af den Bestaffenhed, at unge Menneker — Drengene og Piger — kunne betroes til hans Omsorg. Og saa i denne Henseende har Kommissionen anset det nødvendigt, at der ved Lovgivningen gives nogle Bestemmelser, saa meget mere, som Kvinders hyppige Anvendelse som Medhjælper i Industrien medfører, at ikke sjældent unge Piger nu antages som Lærlinge i forskjellige Industrigrene, og Sædeligheds-hensynet ikke saa ganske sjældent i saadanne Forhold er upaaagtet. At give bestemte Regler for Lærlingens, Lærlingens Arbejdstid, Anvendelsen af hans Kræfter, Betalingen, som Lærlingen skal yde Mesteren eller denne Lærlingen osv., lader sig neppe gjøre, da dette dels maa være forskjelligt efter Forskjelligheden af de paagjældende Fag, dels bør være Gjenstand for fri Overenskomst. Men dette ubetviler dog ikke, at Loven kan indeholde enkelte mere almindelige Bestemmelser om disse Forhold, der kunne være Rettesnor i de Tilfælde, hvor Kontrakten savner Regler, og kunne være Hjælpemiddel for Dyrigheden til at nægte Kontraktens Godkjendelse i saadanne Tilfælde, hvor den indgaaede Overenskomst kunde indeholde Bestemmelser, der i særlig Grad vilde være Uret mod Lærlingen, Derimod har man troet at burde foreslaa, at Lærlingekontrakten skal indeholde en Forpligtelse for Mesteren til at drage Omsorg for, at Lærlingen besøger de tekniske Skoler, Aften-skoler eller saadanne Skoler, som paa det paagjældende Sted maatte findes, og som have til Formaal at give unge Menneker en videregaaende Undervisning end den, Almue-skolen kan tilbyde, ligesom det ogsaa formentes, at det vil kunne paabydes, at Arbejdstiden for Lærlinge ikke overskrider 12 Timer i Døgnet.

Det gjælder imidlertid saavel om disse Bestemmelser, som om flere andre ved Kontrakten paatagne Forpligtelser, at et Tilhyn fra det Offentliges Side for at vaage over Opsyttelsen og drage den til Ansvar, som handlede med Lovens Gud eller imod hvad der i det Offentliges Interesse i Kontrakten er fastsat, vilde være ønskeligt. Det lader sig imidlertid neppe gjøre at indføre et saadant Tilhyn, som kunde være virksomt og svare til Hensigten, uden at gribe ind i den Frihed indenfor sine egne Døre og i sit huslige Liv, som Enhver maa fordrer respekteret, og det tør derfor forventes